

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖZLÖNYE

ERDŐ. ÉS FÖLDBIRTOKOSOK, ERDÉSZETI ÜGYEKKEK FOGLALKOZÓK
ÉS ERDŐTISZTEK SZÁMÁRA

Szerkeszti

BUND KÁROLY,

a F. J. r. l., egyesületi titkár.

1908. év, augusztus hó 1. XV. FÜZET. XLVII-ik évfolyam.

Megjelenik minden hónap 1. és 15-ik napján.

Ara egy évre azok számára, kik az Országos Erdészeti Egyesületnek nem tagjai, 16 kor. Az egyesület azon alapító tagjainak, kik legalább 300 koronát alapítottak, ingyen jár, míg azoknak, kik ezen összegnél kevesebbet alapítottak, az illető alapítványi kamat beküldése mellett, ára 6 kor. Rendes tagoknak a 16 kor. évdíj fejében szintén ingyen küldetik meg.

Az Országos Erdészeti Egyesület időközönként megjelenő közérdekű kiadványai (népszerű erdészeti ismeretek tára stb.), valamint a hirdetések (állandó melléklet) és az időközönként a laphoz fűzött, műnyomópapíron készült képek az előfizetési ár fejében a lappal ingyen küldetnek meg.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 6. szám

(Telefon: 37—22)

A lapnak legkésőbb minden hónap 5. és 20. napjáig a t. egyesületi tagok vagy előfizetők kezéhez kell jutni. Ellenkező esetben posta-jegygyel „reclamatio” teendő.

“Patria” irodalmi vállalat és nyomdai r.-t. nyomása Budapest, Üllői-ut 25.

Munkatársaink tájékozásául! Az „Erdészeti Lapok” közleményeik körébe fogadják az erdőgazdaság összes ágainak művelésére és ismertetésére szolgáló értekezéseket s a gazdálkodás gyakorlati alkalmazására vonatkozó bármilyen tudósításokat, valamint felvesszük az erdészetet közelről érdeklő s azzal mintegy rokoni kötelekben lévő vadászati ügyeket is.

Írói tiszteletdíj: Egy nyomtatott ivnyi eredeti értekezésért, mely a szerkesztőség részéről átdolgozást nem igényel 40—48 K., ha az átdolgozást igényel, avagy idegen nyelvből eszközölt szabatos fordításért 24—40 K., oly fordításért, mely átdolgozást igényel 16—24 K.

Munkatársaink tiszteletdíját a szerkesztőség az év végével küldi meg, kívánatra azonban előbb is.

Kérjük munkatársainkat, hogy dolgozataikat csak egyes félévekre, s ilyeneken is csak az egyik oldalra, törött alakban írják. A cikkekhez tartozó rajzokat sima, fehér papíron, lehetőleg kétszer olyan nagyságban kell készíteni, mint a milyen nagyságban azokat a szerző a lapba felvéteni kívánja. Ugyanilyen mértékben nagyítva kell a rajzhoz tartozó felírásokat, betűket s egyéb jelzéseket is alkalmazni. Tiszta és szép másolatokat csak hasonlóan kidolgozott eredeti után lehet várni. *Kéziratok nem küldetnek vissza.*

Az Erdészeti Lapokban megjelenő közleményekről a szerkesztőség a nyomdai költségek megtérítése esetén *különlenyomatokat* is készített a szerzők számára. A nyomdai költség (füzve, de boríték nélkül) 30 példány után 16 oldalas ivenként 7 K., 50 példány után 8, 100 példány után 10 K.

Borítékkal ellátva, a különlenyomatok előállítására 30 példánynál 3 K. 60 fill., 50 példánynál 4 K.-val, 100 példánynál 5 K.-val többre kerül.

EGYESÜLETI HIRDETÉSEK.

Figyelmeztetés. Az egyesületi kiadványokból az egyesületi tagok *csak egy példányt* szerezhetvén meg *kedvezményes áron*, több példány megrendelése esetében a többi példány után a nem tagok számára megállapított ár küldendő be.

Az Országos Erdészeti Egyesületnél (Bpest, V., Alkotmány-utca 6. sz.) a következő művek rendelhetők meg:

ERDÉSZETI LAPOK. Az Országos Erdészeti Egyesület közlönye. Szerkeszti *Bund Károly*. Előfizetési ára 1 évre 16 korona. Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Mutatványszámok ingyenesen. Régi évfolyamok mérsékelt áron.

AZ ERDÉSZETI ZSEBNAPTÁR 1908. ÉVI (27.) ÉVFOLYAMA. Ára egyesületi tagoknak 2 K., másoknak 3 K. Áráat legczélyszerűbb *45 f. postaköltséggel együtt előre beküldeni*, mert az utánvét aránytalanul drágítja a postaköltséget.

AZ ERDŐÖR vagy AZ ERDÉSZET ALAPVONALAI KÉRDÉSEKBEK ÉS FELELETEKBEK. Irta: Bedő Albert. VIII. kiadás, 1902. Ára 6 K. 60 fill. előzetes beküldése esetén bérmentve és ajánlvá küldetik.

AZ ERDŐRENDEZÉSTAN KÉZIKÖNYVE. Irta: bölcsészai Belházy Emil. Ára tagoknak 6 K., nem tagoknak 10 K.

ERDÉSZETI NÖVÉNYTAN. Irta: Fekete Lajos és Mágócsi-Dietz Sándor. I. kötet. Általános növénytan. Teljesen elfogyott. — II. kötet: Növényrendszertan. Részletes növénytan. Növényföldrajz. Ára tagoknak 12 K., nem tagoknak 18 K.

A TÖLGY ÉS TENYESZTÉSE. Irta: Fekete Lajos. Ára tagoknak és könyvkereskedőknek 4 K., másoknak 6 K. Kapható a szerzőnél is Selmeczbányán.

ERDEI FACSEMETÉK NEVELÉSE. Irta: Tomcsányi Gusztáv. Ára tagoknak 3 K., nem tagoknak 4 K.; 4 K. 45 fill. előzetes beküldése esetén bérmentve küldetik.

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

XLVII. ÉVF.

KÖZLÖNYE

15. FÜZET.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Szerkeszti:

BUND KÁROLY

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. ☼ Előfizetési díj egy évre 16 korona.

Az Orsz. Erd. Egyes. oly alapító tagjai, kik legalább 300 kor. alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is 16 kor. évi tagsági díj fejében, ingyen kapják. Azok az alapító tagok, kik 300 koronánál kevesebbet alapítottak, 6 kor. kedvezményes ártért járathatják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Lipótváros, Alkotmány-utca 6. sz., II. em.

A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltnék.

(Telefon: 37—22.)

Statusrendezés — statusegyesítés.

A kormánynak az a terve, hogy az egyenlő képesítésű tisztviselők létszámát az egyes fizetési osztályok között egyenlő elvek szerint osztja meg, amennyiben azok számottevő mellékjárandóságokban nem részesülnek, ez utóbbi feltétel miatt aggodalmat kelt az államerdészeti tisztikar körében, amely a multnak nem mindenben biztató tapasztalata alapján attól tart, hogy a fa- és földjárandóság czimén élvezett járandóságok miatt kimarad a létszámrendezés keretéből, amint annak idején kimaradt az 1893. évi fizetésrendezéskor.

A főiskolai végzettségű állami tisztviselők létszámának rendezése, amint arról az Erdészeti Lapok már megemlékeztek, olyképen van tervbe véve, hogy a gyakornokokon kívül a létszámnak 1⁰/₀-a az V., 9⁰/₀-a a VI., 20⁰/₀-a a VII., 25⁰/₀-a a VIII., 25⁰/₀-a a IX. és 20⁰/₀-a a X. fizetési osztályba soroztassék. Ha ezzel a tervvel egybevetjük az állami erdőtiszteknek csak legutóbb, évtizedes küzdelem után elért

létszámát, amelyben a gyakornokoktól eltekintve az V. f. o. 0·27⁰/_o-kal, a VI. 2·7⁰/_o-kal, a VII. 9⁰/_o-kal, a VIII. 25⁰/_o-kal, a IX. 33·7⁰/_o-kal, a X. 23·6⁰/_o-kal, végül a XI. 6·5⁰/_o-kal van képviselve, úgy nem zárkozhatunk el annak felismerésétől, hogy az újabb létszámrendezés az erdőtishti karra oly előnnyel járna, amelylyel szemben a fa- és földjárandóság nyújtotta jövedelem — amennyiben az tehermentesnek minősíthető — csak csekély ellenértéket képvisel, ezek a mellékjárandóságok tehát nem kárpótolják az erdészeti tisztikart a létszámrendezés elmaradásáért s nem állíthatók egysorba pl. a bányászati személyzet tantiemjével, amely a fizetés 100⁰/_o-áig terjedhet.

Ámde azt kérjük, hogy a nyugdíjba nem számítható csekély értékű mellékjárandóságok, mint az állami erdőtisztiekéi, egyáltalában ürügyül szolgálhatnának-e arra, hogy az erdészeti tisztviselő nyugdíjképes járandóságai — a társadalmi állás szempontjából felmerülő érdekeken kívül — a jelenlegi színvonalon tartassanak, amikor az összes többi tisztviselőknak éppen nyugdíjképes járandóságai emelkednek a létszámrendezés által? És kérjük, vajjon mennyiben tekinthető tehermentes illetménynek a fa- és földjárandóság? Ez utóbbi tekintetben nem bírálható el az erdészeti tisztikar egységesen. Aki váltság alakjában, illetőleg természetbeni lakás és lótartási kötelezettség nélkül élvezi a fa- és földjárandóságot, annál az tehermentes illetménynek tekinthető, amelynek jogosultsága mellett azonban sok érv szól, míg ellenesetben a fajárandóság inkább a kincstári lakás tartozéka, amelyet épületfenntartási okokból fűteni kellene akkor is, ha az lakatlan volna, a földilletmény pedig a lótartási átalány kiegészítő része, mert hiszen tudvalevő, hogy 1200 K.-ból manapság lovat, kocsit venni, azokat eltartani, kocsist fizetni teljességgel lehe-

tetlen. A földilletménynek teljes elvonása okvetlenül szükségessé tenné a lórtartási átalányok újabb lényeges emelését, ami sokkal hátrányosabb volna a kincstárra nézve, mint az illetmények természetben való kiszolgáltatása.

Az állami erdőtisztéknek, mint főiskolai végzettségű tisztviselőknek kétségtelen joguk van arra, hogy igényt tartsanak létszámuk újabb rendezésére s ebben a tekintetben fa- és földilletményük akadályozó körülmény semmi esetre sem lehet. Nem kételkedünk abban, hogy Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter ur, akinek irántunk tanúsított jóindulatát immár számos tette bizonyítja, módot fog találni az erdőtiszték jogos igényeinek kielégítésére és az erre vonatkozó tárgyalásokat azon az alapon fogja megindítani, hogy a létszámrendezés a mellékjárandóságokat ne érintse.

Ez okból mindenesetre korai és elhamarkodott dolog volna, amely a helyzet félreismerésén alapul, ha az erdőtiszték már most odanyilatkoznának, hogy hajlandók a létszámrendezés ellenében mellékjárandóságaikról lemondani. Ha szükség lesz erre, úgy részünkről is feláldozandónak tartjuk e mellékilletményeknek azt a részét, amely tehermentesnek tekinthető, ezidőszert azonban az erre vonatkozó mozgalmat még taktikai hibának kell minősítenünk.

Ismételjük: amíg maga a földmivelésügyi minisztérium, amint értesültünk, azon az állásponton van, hogy a létszámrendezést a mellékilletmények érintetlenül hagyásával követeli, nem lehet célja és feladata az erdőtisztikarnak, hogy a minisztériumnak ezt az ő jól felfogott érdekében elfoglalt s a helyzet teljes ismeretén alapuló álláspontját a mellékilletmények önkéntes felkínálása által gyengítse.

Nem osztjuk továbbá azt a szintén felmerült aggo-

dalma¹, hogy a kezelő erdőtisztek a VII. fizetési osztályt el nem érhetik, mert a „kezelőtisztek“-re ez elvként kimondatott. Ugy véljük, hogy kezelőtisztek alatt az irodatiszti személyzet értendő, nem pedig a gazdaságot vezető és intéző erdőtisztek, akiknek a magasabb fizetési osztályokba való átlépését ma sem akadályozza semmi sem, habár természetesen, hogy a magasabb állások főként az igazgatási központokban vannak rendszeresítve.

Értesüléseink szerint tehát ezidőszert az összes illetékes tényezők egyértelműen azon fáradoznak, hogy az állami erdőtiszteket — mellékkilátványaik megtartása mellett — az általános létszámrendezés jótéteményében részesítsék. Csak ha e fáradozás elé váratlan akadályok gördülnének, akkor lesz helyén az állami erdőtiszteknek fontolóra venni, hogy mily lépéseket tegyenek kétségtelenül jogos és méltányos kívánságaik elérése érdekében.

*

A másik kérdés, amely az állami erdőtiszti kart mostanában élénken foglalkoztatja, az eddigi elkülönített létszámok egyesítése.

Az állami erdőtiszti kar eddig öt külön létszámba volt sorozva, sőt különösképen éppen az egyesítést megelőzően kiadott létszámkimutatásban az erdészeti kísérleti állomás adjunktusa külön hatodik létszámként jelenik meg, aminek csak átmenetileg lehet valamely taktikai célja, mert másként nem tudjuk magyarázatát adni annak, hogy éppen akkor szaporíttatnak a létszámok, amikor azok teljes egyesítése, egybeolvasztása tervbe van véve.

Az eddigi öt létszám számos hátránnyal járt. Az igen kicsiny létszámokban, amilyen az erdőőri szakiskolák személyzetének létszáma volt, csak magasabb állásoknak

időnkint való rendszeresítésével lehetett a majdnem egykoru személyzetet a méltányos előléptetésben részesíteni, általában pedig igen egyenlőtlen volt az előmenetel a különféle koreloszlással bíró létszámokban. Ezenkívül a szolgálat szempontjából mindig nehézségbe ütközött az áthelyezés egyik létszámból a másikba, mert ez mindig úgy az áthelyezettre volt hátrányos, amennyiben a másik létszámban az illető fizetési osztálybeli társai között utolsónak soroztatott, mint az utána sorakozókra, mert ezek elől az előmenetelt elzárta.

Ez okokból a létszámok egyesítése elvben helyeselhető, de viszont nagyon megfontolandó annak gyakorlati keresztülvitele. Mert ha már egyes tisztviselők áthelyezése egyik létszámból a másikba sérelmeket szül és szerzett jogokat érint, annál nagyobb mértékben következik ez be az összes létszámok egyesítésénél, még akkor is, ha a legközelebbi fizetési osztályba mindenki még a saját létszámában kínálgató esélyeknek megfelelően lép elő, amint ez, az átmenet nehézségeinek enyhítése végett hallomás szerint tervbe vétetett.

A létszámegyesítés nem új terv. Már 1895-ben megkíséreltetett, a szolgálati idő alapul vételével. Az akkor kiadott egyesített létszám ellen azonban oly számos felebezés érkezett be, hogy a miniszterium ismét elejtette a dolgot és minden a régiben maradt. Pedig, ha akkor az egyetlen igazságos módon, vagyis a gyakornokok kinevezésénél megkezdtek volna az egységes létszám megteremtését, ma 13 év múltán már szépen előre haladt volna ez az ügy, a legcsekélyebb sérelem nélkül.

A most tervezett létszámegyesítés főként a kincstári erdők személyzetének előmeneteli viszonyait érinti hátrányosan. Tudjuk, hogy valamennyire normálisnak csakis a

kincstárnál mondható a tisztviselők koreloszlása, némi üresedés tehát leginkább még a kincstári erdőknél remélhető. Természetszerű, hogy ezen üres helyekre főként azok számítanak, akik eddigelé egy létszámban szolgáltak a szolgálatból kilépőkkel. Ha azonban a létszámok a tervezett módon egyesítettnek, úgy már a második kinevezésnél a fiatalabb, új szervezések útján létesült létszámokban aránylag gyorsan előre jutott tisztviselők elsőbbséget nyernek a kincstári szolgálatban üresedő helyekre, szemben szolgálati időben előttük, rangban utánuk álló kincstári tisztáraikkal.

Ezért úgy véljük, hogy a létszámok egyesítése most is arra volna szorítandó, hogy az újonnan szolgálatba lépők egyesített létszámba neveztetnének ki, vagy pedig most egyelőre két létszám alakíttatnék a tervezett módon, egy az erdőfelügyeleti szolgálatnál működő személyzetre nézve (erdőfelügyelőség, községi stb. erdők, szakiskolák), egy pedig a kincstári erdők személyzetére nézve. Ez nézetünk szerint nagyobb nehézség nélkül keresztül lenne vihető és az igen eltérő szolgálati körök is igazolnák ezt az eljárást; mert a szolgálat érdekével nem tudjuk összeegyeztetni, hogy a tisztviselők csak a rangsorban elfoglalt helyük ötletéből lépjenek át egyik szolgálati ágból a másikba. A teljesen egyesített statusnál ugyanis elő fog fordulni igen gyakran, hogy pl. egy erdőfelügyelői állás üresedik meg, a létszámkimutatásban azonban 5 vagy 10 oly tisztviselő következik sorra, akik egész eddigi szolgálati idejüket a kincstárnál töltötték és már magasabb koruk miatt sem óhajtanak új szolgálatot vállalni, amelyben jártassággal nem bírnak. Ha pedig ekkor az egyesített létszámból is azt a rangban fiatalabb tisztviselőt nevezik ki erdőfelügyelőnek, aki az erdőfelügyelői személyzet köré-

ben sorra kerül, akkor vajjon mire való a létszámnak a papíron való egyesítése? Ha pedig a például felemlített erdőfelügyelői állás rovására a kincstárnál töltenek be egy VII. fizetési osztályba tartozó állást, az erdőfelügyelőséget pedig e szolgálati körben működő fiatalabb erővel láttatják el, akkor előállhat az az eset, hogy az erdőfelügyelőiségek nagy részének élén csak VIII. és IX. fizetési osztályba tartozó tisztviselők állanak, ami szintén nem kívánatos.

Szóval ebben a tekintetben sem állanak előttünk tisztán a tervezett reform körvonalai, amelyek megismerésére a közvetlenül érdekelt tisztviselők bizonyára igényt tarthatnak. Az egész kérdés végül annyira összefügg erdészeti adminisztrációnk jövő fejlődésének ügyével, hogy ebből különválasztani alig lehet. Vannak-e erre vonatkozólag tervek s melyek azok, arra nézve teljesen tájékozatlan a közvélemény, a mely csak abban egyezik meg, hogy a személyi ügyeknek intézését igen lassúnak találja. Erdőfelügyelői állások amelyeknek betöltése az erdőparcellázások korában elsőrendű érdeke az erdészeti adminisztrációnak, egy év óta betöltetlenek, holott alig lehet kétség arra nézve, kik töltsék be ezeket az állásokat.

Kötelességünknek tartottuk a létszámegyesítés tervének felmerültével véleményünket, amelynél minden kicsinyes szempontot mellőzni igyekeztünk, nyíltan előadni, remélve, hogy minden személyes érdektől teljesen ment, elfogulatlan szavunk illetékes helyen megfontolás tárgyává tétetik.

